

# GEBIEDSPASPOORT VERKENNING

## ZONNEPANELEN VliegVELD HILVERSUM

22-02-2021

### SAMENVATTING

Voor u ligt het gebiedspaspoort van het Vliegveld Hilversum voor het plaatsen van zonnepalen. De gemeente Hilversum heeft samen met stakeholders een verkenning gedaan naar de mogelijkheden, onmogelijkheden en voorwaarden waaronder zonnepanelen geplaatst kunnen worden op deze locatie. Ook hebben omwonenden door middel van een enquête gereageerd. Uit de verkenning blijkt dat het mogelijk is om zonnepanelen te plaatsen op een beperkt deel van vliegveld Hilversum. Daarbij is de indicatieve omvang circa 500-2.000 zonnepanelen, te plaatsen op circa 2% van het terrein. Op het overgrote deel van het terrein blijken zonnepanelen niet mogelijk, vanwege het gebruik als vliegveld en de hoge landschappelijke en natuurlijke waarde.

### INLEIDING

Op 28 juni 2019 publiceerde het kabinet het Klimaatakkoord: de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). We gaan met elkaar de CO<sub>2</sub>-uitstoot sterk verminderen: in 2030 met de helft ten opzichte van 1990. Eén van de afspraken is dat 30 energieregio's in Nederland onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes.

In de regio Gooi- en Vechtstreek zijn enkele locaties voor de RES benoemd, die verder onderzocht moeten worden. De regio Gooi- en Vechtstreek onderzoekt de generieke zoeklocaties, zoals zon op dak en zon langs infrastructuur. De gemeenten zijn aanzet om de mogelijkheden en onmogelijkheden van specifieke zoeklocaties te verkennen. In de gemeente Hilversum is het Vliegveld Hilversum aangewezen als specifieke zoeklocatie.

### VERKENNING

De locaties Vliegveld Hilversum is momenteel in de *verkenningsfase*. Dat betekent dat de gemeente een eerste globale inventarisatie houdt, om te onderzoeken of het plaatsen van zonnepanelen op een deel van het vliegveld wenselijk en haalbaar is. De verkenning voert de gemeente uit samen met alle betrokken stakeholders. Er is input opgehaald bij direct betrokkenen en deze specifieke kennis is gedeeld in twee werksessies. Daarnaast hebben omwonenden en bedrijven in de omgeving van het vliegveld een enquête ontvangen over het idee om zonnepanelen te plaatsen op een deel van het Vliegveld Hilversum.

In dit gebiedspaspoort staat per onderwerp aangegeven wat de belangrijkste aspecten zijn om rekening mee te houden als er zonnepanelen geplaatst worden op een deel van Vliegveld Hilversum.

### VliegVELD HILVERSUM

De belangen van het vliegveld Hilversum zijn behartigd door Stichting Vliegveld Hilversum, de Gooische Zweefvliegclub en Skydive. Het vliegveld heeft samen met energiecoöperatie Hilverzon onderzocht waar het voor hen op het vliegveld mogelijk zou zijn om zonnepanelen te plaatsen. Voor deze partijen is het belangrijk dat:

- de zonnepanelen het vliegverkeer niet hinderen (geen zichtbelemmering, hinderlijke spiegeling en genoeg bufferruimte met de landing en startbaan);

- de zonnepanelen niet geplaatst worden in het gebied waar de lierkabels van de zweefvliegers vallen;
- vooraf goedkeuring van inspectie IL&T voor vliegveiligheid wordt verleend;
- de Stichting Vliegveld Hilversum een langdurig huurcontract afsluit voor het vliegterrein.

## NATUUR & MILIEU ORGANISATIES

De participatiecoalitie Noord-Holland is een samenwerking van de natuur- en milieu organisaties en energie coöperaties. Zij hebben de belangen van de natuur- en milieuorganisaties in kaart gebracht.

- Behoud het open karakter van het landschap. Door aan de noord- en zuidkant geen zonnepanelen te plaatsen, wordt dit open landschap behouden. Aan de oost- en westzijde kunnen mogelijk wel zonnepanelen worden geplaatst.
- Belemmer de ecologische verbindingroutes die van noord naar zuid lopen niet.
- Versterk de ecologische verbindingzone met maatregelen, zoals een strook natuurlijke beplanting.
- Belemmer de fouragerende dassenpopulatie niet. Onderzoek de locatie aan de noord- en oostzijde goed op effecten van foeragerende dassen.
- Koester en bescherm het kruidenrijke, onbespoten grasland van het vliegveld.
- Blijf voldoen aan de biodiversiteitseisen en zoek naar kansen om in het gebied en aangrenzend gebied natuur en landschap te versterken, omdat de potentie hier hoog is.
- Cluster de opwek van zonne-energie langs en op bestaande bebouwing. Betrek hier ook aangrenzende terreinen zoals dat van defensie en de aanleg van Ter Sijpe. Koppel de zonnepanelen op het vliegveld aan zon op daken en zon op parkeerplaatsen aangrenzend aan het vliegveldterrein.
- Zet mogelijke zonnepanelen voldoende uit elkaar om water op de bodem op te vangen en de kwaliteit van de bodem en het grondwater te waarborgen. Vanwege kwelwater heeft deze een bijzonder hoge waarde.
- Onderzoek de archeologische waarden van het gebied en leg vast hoe deze beschermd moeten worden.

## LANDSCHAPPELIJKE INPASSING

Naast de adviezen over het inpassen van zonnepanelen in de natuur, zijn er nog andere voorwaarden die verband houden met het huidige gebruik van het vliegveld. Dit zijn:

- Alle huidige functies van het gebied moeten gewaarborgd kunnen blijven. Denk hierbij ook aan recreatie.
- Het gebruik van alle functies moet duidelijk blijven.

## WET EN REGELGEVING

Met de volgende lokale, regionale en nationale wetgeving moet rekening gehouden worden bij het plaatsen van zonnepanelen op een deel van vliegveld Hilversum:

- De Structuurvisie Hilversum 2030 over de ruimtelijke en functionele ontwikkelingen in de gemeente.
- Het terrein ligt in het Bijzondere Provinciale Landschap van Het Gooi en grenst aan het bijzondere landschap van de Vechtstreek-Zuid. Het BPL is een beschermingsregime binnen de [Omgevingsverordening NH2020](#) bedoeld om de meest waardevolle landschappen in Noord-Holland te beschermen.
- De Leidraad Landschap & Cultuurhistorie 2018. Deze Leidraad is een provinciale handreiking voor het inpassen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in het landschap <https://leidraadlc.noord-holland.nl/>
- De Inspectie voor Leefomgeving en Klimaat (IL&T) houdt toezicht op het naleven van wet- en regelgeving voor de luchtvaart.

## DRAAGVLAK BEWONERS & BEDRIJVEN

Omwonenden en bedrijven konden van 29 januari tot en met 14 februari een enquête van de gemeente invullen. De enquêtebrief is naar 270 adressen verstuurd. In totaal hebben 87 mensen de enquête ingevuld. De response

is daarmee 32%. Van deze respondenten vind een ruime meerderheid (62%) zonnepanelen op een deel van vliegveld Hilversum een goed of heel goed idee. Ook gaf deze meerderheid aan mogelijk geïnteresseerd te zijn in het afnemen van lokale groene stroom, opgewekt door de zonnepanelen op Vliegveld Hilversum. Een deel van de respondenten, 23%, vindt het geen goed idee. De rest heeft er geen mening over. Voor de respondenten zijn de belangrijkste voorwaarden voor het plaatsen van zonnepanelen op een deel van Vliegveld Hilversum:

- Behoud een mooi uitzicht
- Geen overlast (spiegeleffect, geluidsoverlast)
- Geen aantasting natuur
- Versterken natuur
- Houd rekening met de waterstand en kwaliteit kwelwater
- Alle bestaande activiteiten moeten mogelijk blijven
- Veiligheid voor het vliegverkeer
- Inspraak/participatie omwonenden

De bovenste 5 punten kunnen geborgd worden door het toevoegen van natuurlijke hagen, beplanting en de opstelling van de zonnepanelen. Op veiligheid zal een uitgebreide toetsing plaats vinden. Uiteraard betreft de gemeente omwonenden en belanghebbenden in het verdere proces.

Verder hebben 170 bedrijven het verzoek van de gemeente gehad om een enquête voor bedrijven in te vullen, waarop een respons van 7 bedrijven is gekomen. Dit komt neer op 4%. Dit is een te beperkt aantal om conclusies aan te verbinden.

## TECHNISCH

Rekening houdend met alle bovenstaande voorwaarden, is er ruimte voor 500 tot 2.000 panelen, verspreid over een perceel van 0,5 tot 1,25 hectare. Dit zal 0,15 tot 0,35 GigaWatt (GWH) aan duurzame stroom opwekken.

Het is nog niet duidelijk in welke richting de zonnepanelen worden geplaatst. Voor de natuurwaarden heeft een zuidelijke opstelling de voorkeur.

Netbeheerder Liander geeft aan dat in de buurt een middenspanningsnet aanwezig is. Hoe de zonnepanelen het beste op dit net kunnen worden aangesloten, is nader te onderzoeken op basis van het verwachte vermogen van de zonnepanelen. Ook raadt Liander aan om in het verdere proces te verkennen hoe vraag, aanbod en opslag van energie in de buurt op elkaar aan kunnen sluiten.

## FINANCIËN

De financiële haalbaarheid is nog niet in beeld gebracht. Dit volgt in een later stadium.

Een voor de hand liggende mogelijkheid is om zonnepanelen te laten aanleggen door de lokale energie coöperatie Hilverzon. Hilverzon heeft een wachtlijst van Hilversummers die willen investeren in grootschalige zonne-energie in Hilversum in een collectief project. Op de wachtlijst staan tussen de 1.600 en 1.800 zonnepanelen. Hiermee kan de ambitie om tenminste 50% lokaal eigendom van de zonnepanelen te laten installeren worden gegarandeerd.

## CONCLUSIE

Uit de verkenning blijkt dat het mogelijk is om zonnepanelen te plaatsen op een beperkt deel van vliegveld Hilversum. Daarbij is de indicatieve omvang circa 500-2.000 zonnepanelen, te plaatsen op circa 2% van het terrein. Op het overgrote deel van het terrein blijken zonnepanelen niet mogelijk, vanwege het gebruik als vliegveld en de hoge landschappelijke en natuurlijke waarde. Hieruit concluderen wij dat het vliegveld Hilversum verder gaat als zoeklocatie voor zonnepanelen in de Regionale Energiestrategie. Dat betekent dat de gemeente nu de verkenningsfase kan afronden en doorgaan naar de volgende fase, om te komen tot een projectplan.

Daarbij blijft samenwerking met de stakeholders zoals de stichting vliegveld en de participatiecoalitie Noord-Holland essentieel, evenals het betrekken van de omwonenden en de ondernemers uit de buurt.